

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัยทั้งหมด พร้อมอภิปราย และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. การอภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปภาพรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตอบคำถามการวิจัย โดยเสนอผ่านขั้นตอนของการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและระดับความคิดเห็นด้านความเหมาะสมและความทันสมัยของวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรต่อบริบทปัจจุบัน ของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาในปัจจุบันหลักสูตร 4 ปี บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการพบว่า อาจารย์ผู้สอนในคณะบริหารธุรกิจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุในช่วง 31 - 35 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาโท เป็นบุคลากรประเภทข้าราชการ และทำการสอนที่พื้นที่บึงพลาญชัย จักรวรรดิ สังกัดสาขาการบัญชี จำนวนวิชาที่สอนต่อภาคเรียนส่วนใหญ่มากกว่า 3 วิชา ไม่มีตำแหน่งบริหารและตำแหน่งทางวิชาการ มีประสบการณ์สอนในช่วง 5 - 10 ปี มีชั่วโมงสอนภาคทฤษฎีโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 4 - 12 ชั่วโมง และจะไม่มีชั่วโมงสอนภาคปฏิบัติโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์

สำหรับนักศึกษาปัจจุบันชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ เป็นเพศหญิง มีอายุ 21 ปี วุฒิการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในประเภทการทดสอบตรงของคณะบริหารธุรกิจ สำหรับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากพื้นที่บึงพลาญชัย จักรวรรดิ เป็นเพศหญิง เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากสาขาการบัญชี เรียนในหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี ต่อเนื่อง (ภาคปกติ) สำเร็จการศึกษาด้วยเกรดเฉลี่ยสะสมในช่วง 2.00 - 2.35 และมียางานมาแล้ว โดยทำงานเป็นพนักงานเอกชนลูกจ้างเอกชน ได้รับเงินเดือนในช่วง 5,001 - 10,000 บาท และเห็นว่าสาขาที่จบการศึกษาหางานไม่ยาก บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานแล้วส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานและติดต่อหางานด้วยตนเอง อีกทั้งเห็นว่าปัญหาที่พบในการทำงานคือค่าจ้างและค่าตอบแทนได้น้อย และเห็นว่าหลักสูตรการเรียนในคณะไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพรวมถึงขาดการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนจบไปหางานทำ

สำหรับผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วงต่ำกว่า 30 ปี มีประสบการณ์ทำงานในช่วง 6 - 10 ปี มีตำแหน่ง งานเป็นหัวหน้าฝ่ายหรือแผนก มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และใช้บัณฑิตในสาขาการบัญชี

หากพิจารณาระดับความคิดเห็นด้านความเหมาะสมและความทันสมัยของวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรต่อบริบทปัจจุบัน ซึ่งได้พิจารณาจากความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและ นักศึกษาปัจจุบันชั้นปีที่ 4 พบว่า อาจารย์ผู้สอนโดยรวมแล้วมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้าน ประสิทธิภาพการศึกษามหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ในประสิทธิภาพการศึกษาด้านมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้และหน่วยงานของท่านจัดการศึกษาได้ตามประสิทธิภาพการศึกษามหาวิทยาลัย สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านประสิทธิภาพการศึกษามหาวิทยาลัย ด้านมีความสอดคล้อง กับความต้องการของสังคมมีความคิดเห็นในระดับมาก และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้าน จุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ในจุดมุ่งหมายหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้านความชัดเจน ด้านภาษา การนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความ สอดคล้องกับประสิทธิภาพการศึกษามหาวิทยาลัย และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้าน โครงสร้าง หลักสูตรอยู่ในระดับที่เหมาะสม ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในหมวดวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรีและจำนวนหน่วยกิตรวม รวมถึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ในด้านคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ในด้านความชัดเจนของ ภาษา นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์รายวิชา ในสาขาสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชา ภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ และพิจารณาโดยรวมทั้ง 5 สาขาวิชา มีเพียง สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจในด้านความชัดเจนของภาษาอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง สำหรับนักศึกษาปัจจุบันชั้นปีที่ 4 และบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมแล้วมีระดับความ คิดเห็นต่อเนื้อหาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในระดับมาก ในด้านเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตร สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 1 ของหลักสูตร เนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อ 2 ของหลักสูตร เนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 3 ของหลักสูตร เนื้อหาที่ กำหนดในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 4 ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรโดยทั่วไป ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ เนื้อหาของหลักสูตร โดยทั่วไป ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี จรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ และความเข้าใจของเนื้อหาวิชาในหลักสูตร มีเพียงระดับความ คิดเห็นต่อเนื้อหาหลักสูตรของนักศึกษาปัจจุบันชั้นปีที่ 4 ในด้านความเข้าใจของเนื้อหาวิชาใน หลักสูตร มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้านความพร้อมของปัจจัยนำเข้าต่อการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในปัจจัยด้านความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาในปัจจุบันหลักสูตร 4 ปี บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า อาจารย์ผู้สอนโดยรวมมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนด้านปริมาณอยู่ในระดับน้อย มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนด้านความทันสมัยอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนด้านมีผลสอดคล้องกับการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง รวมถึงมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนด้านได้รับความสะดวกในการใช้อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับนักศึกษาในปัจจุบันหลักสูตร 4 ปีมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และสำหรับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้านการใช้หลักสูตร ของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาในปัจจุบันหลักสูตร 4 ปี บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา และระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการ พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรคณะบริหารธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง และใช้เอกสารการสอนประเภทตำราของผู้เขียนท่านอื่นเป็นหลัก สำหรับวิธีการสอนจะใช้วิธีการบรรยายเป็นหลัก และใช้วิธีการวัดผลประเภทการทดสอบปลายภาคกลางและกลางภาค สำหรับนักศึกษาในปัจจุบันหลักสูตร 4 ปีมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับมาก มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาชีพเลือกทั่วไปอยู่ในระดับมาก และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาชีพเลือกทั่วไปอยู่ในระดับมาก รวมถึงมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนการฝึกปฏิบัติและประสบการณ์ในการฝึกงานอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพอยู่ในระดับมาก และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาชีพบังคับอยู่ในระดับมาก สำหรับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมแล้วมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและกลุ่มวิชาชีพบังคับอยู่ในระดับมาก รวมถึงระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้บัณฑิตอยู่ในระดับมาก

หลักสูตร ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะให้หลักสูตรควรบรรจุรายวิชาหรือมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ รวมถึงทักษะในด้าน Writing และ Reading และให้พัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม มีศีลธรรม และมีความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ และยังเห็นว่าเพิ่มองค์ความรู้ทางการวิจัยทางธุรกิจในหลักสูตรปริญญาตรีมากขึ้น อีกทั้งควรเพิ่มหลักสูตรในกลุ่มวิชาภาษาไทยให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง รวมถึงให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้จากสื่อการสอนที่สมจริง จากตัวอย่างในภาคธุรกิจ ในลักษณะเป็นรูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจ โครงการทางธุรกิจ

2. การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งประเมินหลักสูตรของคณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2548 จำนวน 5 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาเอกการจัดการทั่วไป สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ และสาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถพิจารณาผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

2.1 ในด้านความเหมาะสมและความทันสมัยของวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรต่อบริบทในปัจจุบัน หากพิจารณาตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน สำหรับนักศึกษาปัจจุบันชั้นปีที่ 4 และบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่าองค์ประกอบต่างๆ ที่พิจารณาในด้านความเหมาะสมและความทันสมัยของวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรต่อบริบทในปัจจุบันนั้น โดยรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก และมีความเหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรของคณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2548 สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย และเนื้อหาของหลักสูตรโดยทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ รวมถึงเนื้อหาของหลักสูตรโดยทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพนั้นมีความเหมาะสม

แต่อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะในการประเมินหลักสูตรโดยรวมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่พิจารณาว่าหลักสูตรของคณะบริหารธุรกิจ พ.ศ. 2548 ควรมุ่งเน้นและมีการพัฒนาในประเด็น คือ ควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรที่มีการบรรจุรายวิชาให้มุ่งเน้นผลิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ รวมถึงทักษะในด้าน Writing และ Reading และให้พัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม มีศีลธรรม และมีความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ และยังเห็นว่าควรเพิ่มองค์ความรู้ทางการวิจัยทางธุรกิจในหลักสูตรปริญญาตรีมากขึ้น อีกทั้งควรเพิ่มหลักสูตรในกลุ่มวิชาภาษาไทยให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง รวมถึงให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้จากสื่อการสอนที่สมจริง จากตัวอย่างในภาคธุรกิจ ในลักษณะเป็น รูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจโครงการทางธุรกิจ

2.2 ในด้านความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าต่อการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ปัจจุบัน ในปัจจัยด้านความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอน หากพิจารณาตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอน สำหรับนักศึกษา ปัจจุบันชั้นปีที่ 4 และบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่า ความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนในด้านปริมาณอยู่ในระดับน้อย แต่สำหรับด้านความทันสมัย ความสอดคล้องกับการเรียนการสอน ความพร้อมและความเหมาะสม ของสิ่งสนับสนุนการสอนนั้นอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปริมาณของสิ่งสนับสนุนการสอนในด้านต่างๆ ยังมีปริมาณน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน ซึ่งอาจส่งผลหรือเป็นการบั่นทอนทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นไม่มีสัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ในขณะที่ความทันสมัยอาจรวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอนนั้น อยู่ในระดับที่เหมาะสมเท่าทันกับสถานการณ์การเรียนการสอนในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ผ่านมามีความคล่องตัว รวมถึงความสามารถปรับประยุกต์ใช้ (Utilization) ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

2.3 ระดับการใช้หลักสูตร หากพิจารณาตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอน สำหรับนักศึกษาปัจจุบันชั้นปีที่ 4 บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต ในสถานประกอบการ มีความคิดเห็นในแต่ละด้านแตกต่างกันตามทัศนะของการนำหลักสูตรไปใช้ โดยอาจารย์ผู้สอนเห็นว่ามีการใช้และการบริหารหลักสูตร รวมถึงการประเมินผลหลักสูตร คณะบริหารธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนในคณะบริหารธุรกิจมีส่วนร่วมกับการใช้และการบริหารหลักสูตรยังไม่มากนัก จึงยังไม่สามารถพิจารณาระดับการใช้และการบริหารหลักสูตร รวมถึงการประเมินผลหลักสูตร ได้อย่างชัดเจน โดยมีความคิดเห็นว่าอาจารย์นั้นทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรในส่วนของ การนำหลักสูตรมาใช้สอนเท่านั้น

แต่สำหรับนักศึกษาในปัจจุบันหลักสูตร 4 ปีนั้น มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาชีพเลือกทั่วไป การฝึกปฏิบัติและประสบการณ์ กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ และกลุ่มวิชาชีพบังคับอยู่ในระดับมาก ซึ่งก็มีความสอดคล้องกับระดับความคิดเห็นของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา โดยรวมแล้วมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและกลุ่มวิชาชีพบังคับอยู่ในระดับมาก รวมถึงระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้บัณฑิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งนักศึกษาในปัจจุบันหลักสูตร 4 ปีและบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาที่ต่างก็มีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรในประเด็นต่างๆ ในระดับมาก ซึ่งก็อาจเป็นประโยชน์ในภายหลังที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว มีโอกาสได้ใช้ความรู้จากหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจ พ.ศ. 2548 อย่างมาก จึงอาจส่งผลให้ผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้บัณฑิตอยู่ในระดับมาก ซึ่ง

ชี้ให้เห็นแนวทางหรือหลักการอย่างกว้างๆ ว่าหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจ พ.ศ. 2548 นั้น สามารถมีส่วนให้กระบวนการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ต่อสังคม

2.4 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร หากพิจารณาตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่า บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาที่ใช้หลักสูตรในกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและกลุ่มวิชาชีพบังคับนั้น มีความคิดเห็นสอดคล้องกับระดับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลิกภาพ และด้านการพัฒนาตนเองในระดับที่พึงพอใจ แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจ พ.ศ. 2548 นั้น สามารถสร้างกระบวนการและทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างองค์ความรู้ ความสามารถและบุคลิกภาพให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทัศนะของผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นแนวทางการประเมินอย่างกว้างๆ ที่ชี้ให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจ พ.ศ. 2548 ที่ใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับเป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งประเมินหลักสูตรของคณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2548 ซึ่งผลของการวิจัยสามารถสร้างข้อเสนอแนะได้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร ได้พิจารณาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โดยเห็นควรให้มีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรที่มีการบรรจุรายวิชาให้มุ่งเน้นผลิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ รวมถึงทักษะในด้าน Writing และ Reading และให้พัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม มีศีลธรรม และมีความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ และยังเห็นว่าควรเพิ่มองค์ความรู้ทางด้านการวิจัยทางธุรกิจในหลักสูตรปริญญาตรีมากขึ้น อีกทั้งควรเพิ่มหลักสูตรในกลุ่มวิชาภาษาไทยให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง รวมถึงให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้จากสื่อการสอนที่สมจริง จากตัวอย่างในภาคธุรกิจ ในลักษณะเป็นรูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจ โครงการทางธุรกิจ

3.2 ด้านสิ่งสนับสนุนการสอนที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนในการจัดการศึกษาตามกรอบของหลักสูตรที่กำหนด เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในการศึกษา หนังสือหรือตำราที่ทันสมัยทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษควรเพิ่มปริมาณให้เหมาะสมและเท่าทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน

3.3 ควรเพิ่มบทบาทหรือช่องทางให้คณาจารย์มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร มีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้เท่าทันกับบทบาทการสอนและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

3.4 การวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรทำการศึกษาปัญหาในด้านต่างๆ ของอาจารย์ผู้สอนที่มีส่วนทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและตรงกับความต้องการของสังคม รวมถึงควรวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับการติดตามผลการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ว่ามีคุณลักษณะตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการมากน้อยเพียงใด เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป